

Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk

nr. 4, jaargang 7, april 2007

Uitgave: 8 PSO's en NvD. Redactie: Wim Keizer, tel. 023 – 5546387, e-mail wkeizer@soobbozh.nl

---

Van de redactie

In het vorige nummer zei **Chris Wiersma** het wenselijk te vinden dat de rijksoverheid een greep in het Provinciefonds doet ten gunste van de landelijke vernieuwing en de afkoop van het leenrecht.

Toen niemand spontaan reageerde, besloot ik *het debat* maar eens een impuls te geven door de PSO-directeuren en een aantal BB-directeuren te *verzoeken* om een reactie.

Dat leverde zoveel respons op dat ik besloten heb er een extra uitgave van te maken: *de Greep-in-het-Provinciefonds?-special*. Zal verschijnen in week 17.

Iedereen is welkom er ook een bijdrage aan te leveren (deadline 20 april).

In *dit* nummer veel aandacht voor *inhoud*.

Wim Keizer,
12 april 2007

BOZH: digitale taken centraal en fysieke taken decentraal

Het bestuur van het Zuid-Hollandse provinciale directieoverleg (PDO), de Stichting Bibliothekenoverleg Zuid-Holland (BOZH), vindt dat vooral digitale bibliotheek-taken zich lenen voor een meer centrale aanpak en fysieke bibliotheektaken voor een decentrale, met lokale worteling en variëteit. Dat schrijft het BOZH aan de VOB. BOZH heeft in zijn vergadering van 23 maart 2007 gesproken over de toekomst van de VOB. "Onvermijdelijk ging de gevoerde discussie vooral ook over de rollen en taken van bibliotheekorganisaties en overheden op het lokale/regionale niveau, het provinciale niveau en het landelijke niveau", aldus het BOZH.

Het Zuid-Hollandse PDO schrijft verder: "De leden van BOZH hebben er kennis van genomen dat de Raad voor Cultuur heeft geadviseerd de OCW-vernieuwingsgelden na 2007 centraal in te zetten. Ook hebben

de BOZH-leden er kennis van genomen dat tijdens de bijeenkomst van het Procesbureau over het door de denktank netwerkvorming vervaardigde stuk "Voorbij vrijblijvendheid" op 8 maart 2007 gepleit is voor een één-op-één-relatie tussen bekostigende overheden en bibliotheekwerk: de gemeente (of meer gemeenten) bekostigt (bekostigen) de basisbibliotheek, de provincie het provinciale bibliotheeknetwerk en het rijk het landelijke bibliotheeknetwerk".

Spanning

"De leden van BOZH ervaren een spanning tussen het feit dat het openbare bibliotheekwerk een gedecentraliseerde werksoort is (met de gemeente als primaire bekostiger) en het feit dat voor een aantal taken een meer centrale aanpak gewenst is. Overigens verschillen de meningen over de vraag welke taken precies een meer centrale aanpak vereisen en welke mate van centralisatie daarvoor gewenst is. Daar komt bij dat er ten aanzien van een meer gecentraliseerde aanpak terughoudendheid bestaat die niet zozeer met principiële uitgangspunten te maken heeft als wel met de dagelijkse ervaringen m.b.t. producten en activiteiten van de VOB in haar huidige vorm. Veel leden menen dat de VOB te veel activiteiten tegelijk aanpakt en dat de kwaliteit daar in een aantal gevallen ernstig onder lijdt. Een aantal leden zou eerder geneigd zijn bij bepaalde zaken voor een meer centrale aanpak te kiezen als de VOB zich zou focussen op kerntaken en daarbij een goede kwaliteit zou leveren en garanderen".

Digitaal centraal

"Sprekend over de taken die zich lenen voor een meer centrale aanpak, komen de meeste leden van BOZH tot de conclusie dat het vooral gaat om de (digitale) taken rondom Bibliotheek.nl. Veel van de overige (fysieke) taken en functies van de bibliotheek lenen zich naar de mening van de meeste leden uitstekend tot de thans gevolgde decentrale aanpak, met lokale

worteling en lokale variëteit. Daar past geen provinciale of landelijke bemoeienis bij”.

“Wat de taken rondom Bibliotheek.nl betreft, verwacht een deel van de leden dat het succes ervan, gemeten naar het succes van andere aanbieders op de digitale markt, ondanks alle inspanningen gering zal blijven.

Een ander deel is echter optimistischer over de rol van de bibliotheken in de digitale informatiebemiddeling”.

Inzet € 20 miljoen

“De BOZH-leden constateren dat de huidige gang van zaken rond belangrijke onderdelen van Bibliotheek.nl, zoals Schoolbieb, ongewenst is. De financiering van Schoolbieb, maar ook van andere onderdelen zoals AI@din, geschiedt thans op drie niveaus, zonder duidelijke samenhang en ten dele nog met tijdelijke projectgelden. De huidige aanpak van Schoolbieb leidt tot de noodzaak langdurig inspanningen te verrichten die ten koste zal gaan van andere taken. De BOZH-leden zijn er voorstander van bepaalde digitale diensten volledig landelijk op te zetten en te financieren. De BOZH-leden vinden dat de € 20 miljoen aan OCW-vernieuwingsgeld thans zeer versnipperd en op verschillende niveaus wordt ingezet, waarbij een belangrijk deel weglekt naar externe adviseurs. Zij ondersteunen het advies van de Raad voor Cultuur te kiezen voor een centrale inzet voor het landelijke netwerk, gericht op enkele kerndoelen. Zij zijn daarbij wel van mening dat de kwaliteit aanzienlijk hoger moet worden en dat de VOB zo min mogelijk zelf als uitvoerend orgaan moet optreden, maar als netwerkpartner zo veel mogelijk taken moet uitbesteden aan het provinciale netwerk”.

Drie kerntaken

“De BOZH-leden zien drie duidelijke kerntaken die zich lenen voor een aanpak via centrale OCW-financiering (inzet € 20 miljoen vernieuwingsgelden):

- doorontwikkeling Digitale bibliotheek;
- marketing Digitale bibliotheek;
- imagoverbetering bibliotheekwerk.

Het BOZH-bestuur nodigt het VOB-bestuur gaarne uit (verder) over dit onderwerp van gedachten te wisselen”, aldus de brief.

PDO'en krijgen het druk

De *Denktank netwerkvorming* van het Procesbureau denkt in april en mei verder over haar opdracht om criteria vast te stellen waaraan provinciale bibliotheeknetwerken en het landelijke netwerk moeten voldoen (zie ook Nieuwsbrief 2/3 van februari/maart). In een brief aan de deelnemers van de werkconferentie op 8 maart laat **Wim Kamerman** van het Procesbureau weten dat de denktank ook nog met enkele *experts* zal praten. Daarnaast wil de denktank praten met de provinciale directieoverleggen (PDO'en).

De *Raad voor Cultuur* heeft een brief gestuurd aan de PDO'en, het Netwerk van Directeuren en het overleg van PSO's. Deze gremia worden uitgenodigd na te denken over het advies van de Raad voor Cultuur over het openbare bibliotheekwerk en daar op te reageren.

Tot slot is ook de VOB nog bezig met een heroriëntatie. Daarvoor wil het *VOB-bestuur* de achterban raadplegen. De vorm waarin dat moet geschieden is nog niet helemaal duidelijk, maar gedacht wordt wel aan de PDO'en.

Signalering

Wie leest gedigitaliseerde boeken op welke wijze?

Wie gaat de miljoenen pagina's (van boeken) lezen die Google en andere bedrijven momenteel aan het digitaliseren zijn? En hoe gaan mensen die pagina's lezen, op papier of van het scherm?

Dat vraagt het blad *The Economist* - met een goede website, www.economist.com - van 24 maart 2007 zich af in een artikel met de kop *The future of books; Not bound by anything*.

The Economist meldt dat Google op geheime plekken en met geheime methoden volgens schattingen 10 miljoen boeken per jaar aan het digitaliseren is. Maar ook andere bedrijven zijn daar mee bezig.

Nieuwe vraagstukken

Nu (oude) boeken digitaal worden, rijzen er volgens het blad nieuwe filosofische en commerciële vraagstukken. Zal de

technologie boeken “ontbinden”, zoals ook al met muziekdragers is gebeurd? Zullen leesgewoonten veranderen? Wat gebeurt er als boeken gelinkt worden? En wat is een boek eigenlijk precies? Er komen elektronische boeken aan, waar je “boeken” op kunt downloaden.

The Economist ziet een duidelijke parallel met de gevolgen van iPods voor CD's en CD-spelers, maar denkt toch dat het bij boeken minder omvattend zal zijn.

Boeken die wel en niet online gaan

Het blad maakt onderscheid tussen categorieën boeken die zich heel goed lenen voor digitale raadpleging en boeken die zich daar minder goed of niet voor lenen.

Tot de eerste categorie behoren natuurlijk de encyclopedieën, maar ook boeken die daarop lijken: in feite alle boeken die niet bedoeld zijn om achter elkaar in hun geheel te lezen of boeken die voortdurend updating vereisen: telefoonboeken, woordenboeken, misschien ook kookboeken.

Wat andere non-fictieboeken betreft, speelt een rol dat ook deze vaak niet in hun geheel gelezen worden. Dat soort boeken leent zich heel goed voor in- en uitgaande hyperlinks. Google linkt nu nog naar hele boeken, maar kan dat in de toekomst makkelijk doen naar specifieke passages en woorden.

Fictie

Dan de fictie, boeken die volgens The Economist in heel andere behoeften voorzien. Maar ook sommige van deze zullen migreren naar de online-categorie en ophouden gebonden boeken te zijn. Dan gaat het met name om fantasie. Vele “fantasy fans” lezen al geen boeken meer, maar loggen in op virtuele werelden, zoals *World of Warcraft* waar gespierde helden en heldinnen draken verslaan. *Science fiction* kan dezelfde kant opgaan, zoals bewoners van online werelden als *Second Life* al bewijzen.

Voor verhalen gebonden papier het beste

Maar, zegt The Economist, voor veel verhalen is het gebonden, papieren boek het beste medium. Dat komt door het feit dat lezers die diep in een verhaallijn gedoken zijn vooral niet gestoord willen worden en online media wemelen van de afleidingen (elke hyperlink is een interruptie). Mensen

lezen geen fictie om een bepaalde taak in een beperkte hoeveelheid tijd te kunnen uitvoeren. Woordenboeken met *random-access* zijn nuttig, romans met *random-access* niet.

Haiku's op de mobiel

Wat gebeurt er met korte verhalen en gedichten? Forensen zouden haiku's op hun mobiele telefoon kunnen krijgen terwijl ze in de trein zitten. Verhalen vertellen begon mondeling en dat kan ook nu weer via *podcasting*.

Maar The Economist denkt toch dat het erg onwaarschijnlijk is dat bloemlezingen, dichtbundels en romans zullen verdwijnen. Mensen willen graag media houden die geschikt zijn om ongehaast in bed, in bad en op het strand te kunnen lezen. Media die een herinnering zijn aan hoe we ons voelden toen we iets lazen. De kans is volgens het blad groot dat mensen *die media* in de huidige vorm blijven kopen.

Signalering

Zwijgende meerderheid nu wijs op internet?

“Wat je niet moet vergeten is dat het web een fluïde en dynamisch organisme is, dat voortdurend verandert. Het kent niet de stabiliteit en de kwaliteitsbewaking die de gedrukte media kennen. Die zijn onderworpen aan redactionele verantwoordelijkheid en tot grote controle onderling, al was het maar onder druk van de concurrentie”.

Dat zegt de Noorse antropoloog **Thomas Hylland Eriksen** in een interview in het blad *Intellectueel Kapitaal* (nr. 1, 2007), dat NVB-leden toegezonden krijgen.

Eriksen vindt dat het grenzeloze van internet ruim baan biedt aan ongeremdheid en zo het publieke debat vergiftigt, zeker als bijdragen anoniem zijn.

Maar hij ziet ook voordelen van internet en doet een oproep aan universiteiten, onderzoeksinstituten en uitgevers om het web heel serieus te nemen en er actief aan bij te dragen. “Zo verhef je kwaliteit en betrouwbaarheid van het internet, zeker met bronvermelding. Daarmee til je het uit de anonimiteit die zo fruikend is. Er is wat mij betreft wel een arbeidsverdeling tussen de

geschreven en de elektronische media. Hoewel, zoals je ziet met digitale uitgaven van een krant of blad, ze elkaar steeds meer gaan overlappen. Het heeft zo z'n voors en tegens. Er is grote behoefte aan diepte en degelijkheid in informatie, en daarmee hebben de gedrukte media een streepje voor”.

“Wisdom of the Crowds”

In zijn hoofdredactionele artikel zegt **Henk Verbooy** bij het begrip *The Wisdom of the Crowds* altijd te moeten denken aan “de zwijgende meerderheid”: dat deel van de bevolking dat per definitie behoudend, onverdraagzaam en anoniem was. Na Fortuyn horen we meer van die zwijgende meerderheid, “maar ze is nog steeds voor de doodstraf, tegen allochtonen en dom”. Toch wordt die massa, als het om internet gaat, wijsheid toegedacht. De massa zou het beter weten dan experts, de Wikipedia zou beter zijn dan de Encyclopedia Britannica.

Het uur van de amateur

De discussie doet denken aan wat er zoal verscheen toen *Time* iedereen tot *Person of the Year* uitriep. Het mooie is dat wijze en verstandige mensen meer kansen kregen en krijgen hun stem te laten horen, maar het vervelende dat het evenzeer voor onwijze en onverstandige geldt. In NRC Handelsblad zei **H.J.A. Hofland**: “Ik zeg niet dat de wereldwijde groei van internet de mensheid achterop heeft gebracht. De hoofdredacteur van *Time* schrijft in zijn inleiding dat nu “het uur van de amateur” is gekomen. Ook niets op tegen. Maar onder de amateurs zijn veel querulanten en halvegaren. Die zijn ook tot Mens van het Jaar bevorderd”.

En **Heleen Mees** signaleerde in dezelfde krant dat er aan veel internetters een spruitjeslucht kleeft, van de benepen burgerman die dezelfde globalisering die internet mogelijk maakte ziet als een bedreiging voor zijn eigen bestaanszekerheid.

Intellectueel Kapitaal schrijft ook over *Knowledge Management 2.0* (middelen voor het optimaliseren van je persoonlijk informatiegebruik) en over de vraag wat tegenwoordig een informatiemanager is. In elk geval levert de IDM ze niet meer af. De manager van de informatieafdeling van de ABN AMRO geeft de voorkeur aan een afgestudeerde van de *Hotelschool*. Moet een informatiemanager

allereerst een specialist zijn in het verwerven, opslaan, ontsluiten en beschikbaar stellen van informatie? Of is domeinkennis ten aanzien van de omgeving waaruit de klanten komen belangrijker? En wat is sneller aan te leren? Er komt geen on dubbelzinnig antwoord.

Opinie

Waar is de scherpe visie die minister Plasterk wenst?

In maart 2007 waren er 72 miljoen weblogs, las ik in *NRC Handelsblad* van 6 april 2007. De 72 miljoen webloggers produceren dagelijks 1,4 miljoen bijdragen (ruim 58.000 per uur) op hun weblog. *De burger als journalist*.

Wie een beetje bij wil blijven, moet natuurlijk wel veel van die blogs lezen. Maar ja, hoe maak je de juiste selectie? De burger ook als informatiebemiddelaar? Of is voor dat bemiddelen een professional nodig? En moet die professional nog werken in of verbonden zijn aan een openbare bibliotheek?

Welke vaardigheden heeft de nieuwe informatieprofessional nodig om modern te kunnen bemiddelen tussen aanbod en vraag, onderscheid te kunnen maken tussen *need-to-know-informatie* en *nice-to-know-informatie* (het gaat tenslotte in het openbare bibliotheekwerk wel om subsidiegeld) en onderscheid te kunnen maken tussen urgente informatiebehoeften en minder urgente informatiebehoeften? Speciale opleidingen voor informatiebemiddelaar bestaan er niet meer. Wat te doen?

Voorwaarden Plasterk

Volgens minister **Ronald Plasterk** in een tijdens BibliotheekPlaza van ProBiblio op 29 maart vertoond videofilmje kunnen openbare bibliotheken *de Tom Tom van de informatiesamenleving* zijn. Maar daarvoor moeten de partijen in het bibliotheekwerk:

- weten wat ze willen;
- er hard aan trekken;
- een scherpe visie hebben op hun toegevoegde waarde (in een tijd waarin hun positie door de ontleding, Google, Wikipedia en dergelijke onder druk staat);
- samen met hun brancheorganisatie eensgezind optrekken.

Zou dat allemaal nog lukken voor 1 januari 2008?

Hoofdstromingen

Ik heb 29 maart op Plaza (Piazza, Praça, Place, Platz, Plaats, Plein) veel lezingen en discussies aangehoord, demonstraties bijgewoond en spullen bekeken maar nog niet onmiddellijk die scherpe visie op de toegevoegde waarde van de bibliotheek kunnen ontdekken. En ook buiten het Plein heb ik haar nog niet kunnen vinden.

Ik zie een aantal *hoofdstromingen* (die niet hetzelfde indelingsprincipe hebben):

Alles digitaal

- Degenen die alle heil verwachten van de verdere digitalisering en graag willen dat de bibliotheek daarin voorop loopt. Veel *games* in de bibliotheek, ontmoeting en debat via *Bibliotheek 2.0*. Boeken, tijdschriften en kranten zullen verdwijnen. De bibliotheek als vorm van vrijetijdsbesteding. Een maximale breuk met het verleden. Onduidelijk is waar de overheidssubsidie aan bibliotheken voor dient, behalve vage noties dat (toegang tot) *digitale informatie* goed is voor de mensen.

Multimediaal

- Degenen die denken dat nog nooit een nieuw medium de oude geheel heeft verdrongen en dat digitalisering interessante nieuwe mogelijkheden biedt, naast de oude, reeds bestaande. Alle oude bibliotheekfuncties in de lucht houden en nieuwe erbij creëren. Verder inzetten op doorontwikkeling producten en diensten Bibliotheek.nl. Er rekening mee houden dat in de voortdurende, toenemende strijd om aandacht computerscherm en papier elkaar nog zullen blijven afwisselen. De NVB heeft ontdekt dat digitale nieuwsbrieven niet gelezen worden en stuurt nu via de post weer een nieuwsbrief op papier. Die waarschijnlijk ook niet gelezen wordt. Ook hier is het onduidelijk waar de overheidssubsidie voor dient, behalve de vage notie dat er bij al die functies wel een paar goede zullen zitten die een algemeen belang dienen.

Alles, behalve digitaal

- Degenen die menen dat de bibliotheek de slag om de digitale informatie (en daarmee de aandacht van jongeren –

van wie velen volgens de jonge NRC-Next-redacteur **Rob Wijnberg** sowieso op maatschappelijk gebied al bijna nergens meer door te *boeiuh* zouden zijn) al lang verloren heeft en beter helemaal niet meer kan inzetten op digitale informatie. Dit bekent ook: vooral inzetten op verschillende functies van de "fysieke bibliotheek", gekoppeld aan lokale inzichten en behoeften. Subsidie? Idem als hierboven.

Volksverheffing-nieuwe-en-oude-stijl

- Degenen die menen dat we de toelichting bij de Wet op het Openbare Bibliotheekwerk, het Unesco-manifest en het Statuut voor de Openbare Bibliotheek weer eens flink moeten *oppoetsen*. Kwaliteit bieden, mensen zich boven zichzelf laten uitstijgen, mensen iets anders laten vinden dan ze zoeken, nieuwsgierigheid opwekken, zorgen dat mensen een beetje gefundeerd in de samenleving staan. Volksverheffing dus. Met oude en nieuwe media en methoden. Subsidie is er omdat volksverheffing een algemeen belang is.

Volksverheffing-oude-stijl

- Degenen die hetzelfde vinden als de bovenstaande categorie, maar dan ook nog (steeds) vinden dat het boek hierbij *speciale betekenis* heeft. Een bibliotheek zonder boeken is een automatenhal. Van boeken lezen word je slimmer. Lezen is de kunst van het moeilijke genot. Lezen heeft een ander effect dan iets vluchtigs op een beeldscherm. De bibliotheek moet zich niet aanpassen, niet op de jeugd mikken, niet haar authenticiteit verliezen. Het boek is altijd het doel, als je dat niet inziet kun je beter wasmiddelen gaan verkopen. Subsidie? Idem als hierboven.

Nog acht maanden

Het bibliotheekwerk heeft nog tot 1 januari 2008 de tijd om een gemeenschappelijke, scherpe visie te ontwikkelen om er dan vervolgens samen met de brancheorganisatie eensgezind hard aan te trekken.

En als dat niet zou lukken? Dan weet minister Plasterk wel een andere bestemming voor de 20 miljoen OCW-vernieuwingsgelden.

WK

Signalering

"Golf aan provinciale projecten problematisch"

"Problematisch is de golf aan projecten die het provinciaal sociaal beleid met zich meebrengt: jongerenprojecten, interculturalisatieprojecten, werkgelegenheidsprojecten, armoedeprojecten, bibliotheekvernieuwingsprojecten, empowermentprojecten, vrijwilligersprojecten, woonzorgprojecten, de voorbeelden zijn niet aan te slepen. Hoe begrijpelijk ook de keuze voor deze werkwijze, gezien de grootse doelstellingen en de beperkte middelen en bevoegdheden van de provincie, mag zijn, de nadelen blijken divers: de structurele aard van de sociale problematiek leent zich niet goed voor tijdelijke projecten, het pilotkarakter wordt vaak niet waargemaakt en het ad-hoc-karakter leidt in de praktijk nauwelijks tot enig effect".

Dat zei bestuurskundige **Klaartje Peters** in het *Tijdschrift voor sociale vraagstukken* van 9 maart 2007, naar aanleiding van het boek *Het opgeblazen bestuur* (dat in de vorige Nieuwsbrief al werd signaleerd).

Verkeerde afhankelijkheid

Over de projectsubsidies zei ze verder: "Het werken met subsidies waarvoor gemeenten projectaanvragen kunnen indienen, maakt gemeenten bovendien op een verkeerde manier afhankelijk van de provincie: in plaats van het geld volgens lokaal vastgestelde prioriteiten te kunnen besteden, moeten ze hun aanvragen (inclusief de verantwoording achteraf) op de provinciale beleidsdoelstellingen richten, wat hen veel tijd en energie kost. Doe het dan niet, zou je zeggen. Maar de aantrekkingskracht van de provinciale middelen, die als een lokkertje voor hun neus worden gehouden, is natuurlijk niet te weerstaan.

'De provincies kopen invloed op het beleid van gemeenten', zo formuleerde prof. dr. J. van den Berg het onlangs fraai in een radiodiscussie die ik met hem had over het onderwerp".

Opinie

Waar welke zwaartepunten?

De G-4-bibliotheken (dat zijn die van Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en

Utrecht) hebben de andere 100-plus-bibliotheken (>100.000) uitgenodigd om op 27 april te praten over *zwaartepuntvorming*, een woord van de Stuurgroep Zwaartepunten waarin de G-4-bibliotheken, de WSF-bibliotheken en de VOB vertegenwoordigd zijn (zie Nieuwsbrief van mei 2006).

Dit zal twee soorten discussie opleveren:

- Waarom niet de 95-plus, 90-plus, 60-plus, 30-plus of 15-plus ook uitgenodigd? Daar kunnen toch ook heel aardige, onvermoede zwaartepunten zitten.
- Wat zijn zwaartepunten? Erasmus-, Oldenbarnevelt-, Rembrandt-, kaas-, paling-, luchtvaart-, Dik-Trom-, Deventer-Koek-, Witte-Wieven-, Beagle-, Rolling-Stone-, Marine-, Luchtmacht-, Landmacht-, Waddenzee-, Zuiderzee/ IJsselmeer-collecties op HBO+niveau?

Hierover kunnen we nog *heel lang* met elkaar in debat zijn: in de media, in de VOB-vergadering, in de PDO-vergaderingen en in vergaderingen van 100-plus- of weet-ik-hoeveel-plus-bibliotheken.

WK

Colofon

De Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk is een uitgave van de volgende 9 organisaties: PBc Drenthe, Biblioservice Gelderland, Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken (SFB), BibliotheekService Centrum Utrecht (BiSC), ProBiblio (Noord- en Zuid-Holland), Zeeuwse Bibliotheek, Cubiss (Noord-Brabant), Bibliotheekhuis Limburg en Vereniging Netwerk van Directeuren (NvD). De relatie tussen deze 9 organisaties en de redacteur is geregeld in een redactiestatuut.

De Nieuwsbrieven zijn digitaal ontsloten op de website van de Vereniging Netwerk van Directeuren, www.directeuren.net.

Feiten en opinies

"Comment is free, but facts are sacred". De feiten zijn de feiten. Die behoren zo correct mogelijk te worden weergegeven. Daar mag u mij op aanspreken. Opinions, van wie dan ook, zijn maar opinies, maar wel beter naarmate ze meer op feiten steunen of althans niet met de bekende feiten in tegenspraak zijn.

Opinions mag u aanvechten. Graag zelfs. De bibliotheekvernieuwing verdient meer discussie in het openbaar.